

לכל ידידיו. מכיריו וחניכיו של מרטין גרזון ז"ל.

יום 15 בחודש מרץ היה יום הולדתם של שני אנשים קרובים זה לזה, שניהם שותפים לאותה המטרה: חינוך הנוער היהודי בגרמניה לקראת חיי חקלאות. אלברט זילברברג היה מנהלו של ביה"ס החקלאי «אֶהֶלֶם» ע"י הנובר, וחניכו עוזרו וידידו היה מרטין גרזון, אשר ניהל משקי הכשרה לנוער היהודי בגרמניה ושרת כמפקח כללי מטעם המוסד המרכזי של יהודי גרמניה אשר היה אחראי להחזקת משקים אלה.

אלברט זילברברג, בגיל זקנה וחולה, מת בשנת עליית שלטון שונאי ישראל בגרמניה. מרטין גרזון המשיך במפעלו. הוא עוד זכה להכיר את הארץ ולהתקשר לישוב קשר אחים. השקפתו על חובת תפקידו לא הרשתה לו לעזוב את עמדתו: לסייע לנוער בגרמניה בהכשרתו לעבודת החקלאות וביציאתו מארץ ההשמדה. כחובתו ראה לרדת מהאניה הטובעת אחרון אחרון, אחרי הצלת כל יתר אנשי הצוות כפי מנהגו של רב חובל. הוא עצמו לא זכה להצלה. בשנת 1944 נרצח עם כל משפחתו במחנה אושוויץ.

יום 15 בחודש מרץ שנה זו הוא יום הולדתו ה"50 של מרטין. בחוגי ידידיו שקלו את האפשרות להקמת מצבה לזכרון, מצבה הולמת לרוחו ולכוונותיו. בירורים אלה לא הביאו לידי הצעה בת-בצוע בתנאים המיוחדים של ימינו.

באם יקום או לא יקום מפעל: שמירת זכרונו והמשך השפעתו של חיי אדם אינם תלויים במצבה בנויה, אם היה להם משקל וערך. כל אחד מחבריו שהמשיך בדרך, כל אחד מחניכיו שנשאר נאמן להגשמת הרעיון ומוליך אתו גם אחרים לחיי חקלאות, הם שמכבדים ושומרים את זכרונו של מרטין בצורה היפה ונעלה והולמת ביותר לסגנונו והשקפתו של מרטין.

ביום זה נתאחד ברוח – מפוזרים אנחנו בארץ ובארצות – נקדיש שעה להעלאת זכרונו של היקרים חלוצי התקומה שאינם עוד, להעלאת זכרון חייהם ושל מפעלם, ושל ימים שעברנו בחברתם וברוח מחודשת נמשיך אנחנו, תוך החלטה חגיגית שנאמנות לדרכנו דרכם, היא תרומתנו לזכרונו של אלה שנפלו – ומרטין גרזון בתוכם.

משה (מפרד) גרזון

ת"פני, 3.4.77

An alle seine
Freunde. Die
Bekannten und
Auszubildenden von
Martin Gerson Z.L.

*Albert Silberberg war
der Direktor der
landwirtschaftlichen
Verein-
genommenheit
>>helm<< bei
Hannover, und sein
Assistent und Freund
war Martin Gerson,
der*

*Ausbildungsfarmen für jüdische Jugendliche in
Deutschland leitete und als Generalinspekteur
der Zentralanstalt der deutschen Juden diente,
die für den Betrieb dieser Farmen verantwortlich
war.*

*Albert Silberberg, alt und krank, starb im Jahr der
Eliteherrschaft der Israelhasser in Deutschland.
Martin Gerson setzte seine Arbeit fort, er lernte
Hark noch kennen und nannte die Begleichung
eines brüderlichen Bandes, seine Sicht seiner
Pflicht erlaubte es ihm nicht, seinen Posten zu
verlassen: den Jugendlichen in Deutschland bei
seiner Ausbildung für die landwirtschaftliche
Arbeit und seinen Exodus zu helfen Markieren die
Vernichtung.*

*Martins 50. Geburtstag ist Martins50.
Geburtstag, und die Kreise seiner Freunde haben
die Möglichkeit in Betracht gezogen, ein Denkmal
zu errichten, einen passenden Grabstein für
seinen Geist und sein Wohlbefinden.*

*Ob eine Fabrik entsteht oder nicht: Die Bewahrung
seines Gedächtnisses und der anhaltende Einfluss
des menschlichen Lebens hängen nicht von einem
aufgebauten Zustand ab. Wenn sie Gewicht und Wert
hätten. Jeder seiner Freunde, der den Weg fortsetzte,
jeder seiner Erzieher, der der Verwirklichung der Idee
treu blieb und auch andere zu einem bäuerlichen
Leben führte, sind diejenigen, die Martins Andenken
auf die schönste und überlegenste Weise respektieren
und bewahren und Martins Stil und Ansicht
entsprechen.*

*An diesem Tag werden wir uns im Geist vereinen –
verstreut in Arche und den Vereinigten Staaten – wir
werden eine Stunde der Erhöhung der Erinnerung an
die kostbaren Pioniere der Erweckung widmen, die es
nicht mehr gibt. Um die Zeiten ihres Lebens und ihrer
Arbeit und der Tage, die wir durch ihre Gesellschaft
gegangen sind, zu erhöhen, und in einem erneuerten*

*Geist werden wir fortfahren, mit der feierlichen
Entscheidung, dass die Treue zu unserem Weg durch
sie unser Beitrag zum Gedenken an diejenigen ist, die
gefallen sind – und Martin Gerson unter ihnen.*

Mosche (Manfred) Gerson
Haifa T.D. 771

לכל ידידיו. מכיריו וחניכיו של מרטין גרזון ז"ל.
יום 15 בחודש מרק היה יום הולדתם ש? שני אנשים
קרובים זה לזה, שניהם שותפים לאותה המטרה: חינוך
הנופר היהודי בגרמניה לקראת חיי חקלאות. אלברט
זילברברג היה מנהלו של ביהיס החקלאי <<אהלם >> עי-
הנובר. והניבו עוזרו וידידו היה מרטין גרזון, אשר ניהל
משקי הכשרה לנוער היהודי בגרמניה ושרת כמפקח כללי
מטעם המוסד המרכזי של יהודי גרמניה אשר היה אחראי
להחזקת משקים אלה.

אלברט זילברברג, בגיל זקנה וחולה, מת בשנת עלית
שלטון שונאי ישראל בגרמניה. מרטין גרזון המשיך במפעלו.
הוא עוד זכה להכיר את הארק ולהתקשר לישוב קשר אחים.
השקפתו על חובת תפקידו לא הרשתה לו לעזוב את
עמדתו: לסייע לנוער בגרמניה בהכשרתו לעבודת
החקלאות וביציאתו מארק ההשמדה. בחובתו ראה לרדת
מהאניה הטובעת אחרון אחרון, אחרי הצלת כל יתר אנשי
הצוות כפי מנהגו של רב חובל. הוא עצמו לא זכה להצלה.
בשנת 1944 נרצח עם כל משפחתו במחנה אושוויק.

יום 15 בחודש מרק שנה זו הוא יום הולדתו ה-50 של
מרטין. בחוגי ידידיו שקלו את האפשרות להקמת מצבה
לזכרון, מצבה הולמת לרוחו ולבוונותיו. בירורים אלה לא
הביאו לידי הצעה בת-בצוע בתנאים המיוחדים של ימינו.
באם יקום או לא יקום מפעל: שמירת זכרונו והמשך
השפעתו של חיי אדם אינם תלויים במצבה בנויה. אם היה
להם משקל וערך. כל אחד מחבריו שהמשיך בדרך, כל
אחד מחניכיו שנשאר נאמן להגשמת הרעיון ומוליך אתו גם
אחרים לחיי חקלאות, הם הם שמכבדים ושומרים את זכרונו
של מרטין בצורה היפה ונעלה והולמת ביותר לסגנונו
והשקפתו של מרטין.

ביום זה נתאחד ברוח — מפוזרים אנחנו בארק ובארצות
— נקדיש שעה להעלאת זכרונו של היקרים חלוצי
התקומה שאינם עוד. להעלאת זכרון חייהם ושל מפעלם,
ושל ימים שעברנו בחברתם וברוח מחודשת נמשיך אנחנו,
תוך החלטה חגיגית שנאמנות לדרכנו דרכם, היא תרומתנו
לזכרונו של אלה שנפלו — ומרטין גרזון בתוכם.

משה (מנפרד) גרזון
חיפה ת.ד. 771